

YTY/Ralf Sund/lk

19.8.2016

1(3)

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

TEM/1239/03.01.01/2016
TEM044:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja työttömyysturvain muuttamisesta

Hallituksen esitys koostuu useista muutosesityksistä.

Hallituksen strategisena tavoitteena on kannustaa työn nopeaan vastaanottamiseen, lyhentää työttömyysjaksoja, alentaa rakenteellista työttömyyttä ja säästää julkisia voimavaroja. Erytisen tärkeätä olisi alentaa rakenteellista työttömyyttä. Talouden elpymässä merkittävä osa nykyisestä pitkäkestoisesta työttömyydestä muuntuu rakennetyöttömyydeksi.

STTK:n arvion mukaan hallituksen esitys toteuttaa kohtuullisesti hallitusohjelmassa asetettua tavoitetta.

Keskeinen merkitys tavoitteen saavuttamiseksi on työttömyysturvaetuuksien aktivointi niin, että niitä voidaan käyttää palkkatukimenojen, starttirahan ja liikkuvuusavustuksen rahoitukseen. On perusteltua olettaa, että muutos mahdollistaa jopa 10 000 työttömälle työttömyyden katkaisun, jolla puolestaan parantaa työttömän työmarkkinakelpoisuutta.

Muutosesitys on tervetullut ja kannatettava. Julkisia kokonaismenoja uudistus kasvattaa erittäin vähän tai ei lainkaan, mikä on valitun tiukan talouspolitiikan mukaista.

Pikaisesti tulisi käynnistää uudistuksen jatkovalmistelu. Esitetyllä lakimuutoksella mahdollistetaan työmarkkinatukimäärärahojen käyttö aktiivisen työvoimapolitiikan em. toimenpiteiden rahoitukseen. Tulisi vakavasti harkita ja huolellisesti tutkia myös ansioon suhteutettujen etuuksien käyttöä samaan tarkoitukseen. Melko nopeasti vuoden 2017 aikana on käytettävissä tietoja nyt käsitteillä olevan esityksen vaikutuksista. Näiden tietojen nojalla olisi syytä aloittaa jatkovalmistelut jo vuoden 2017 aikana niin, että muutokset voisivat astua voimaan vuoden 2018 alusta.

Työttömyysturvan ja aktiivisen työvoimapolitiikan rahoituksen yhdistämiseen liittyy kiistatta ongelmia, mutta pitkäaikaistyöttömyyden aiheuttama laajamittainen syrjäytymisriskin kasvu on sen kokoluokan yhteiskunnallinen ongelma, että kaikki vaikuttavat toimenpiteet ovat tarpeen rakenteellisen työttömyyden alentamiseksi.

Palkkatuen prosenttipohjaisuus on perusteltu muutos, joka joustavoittaa järjestelmää.

On tärkeää, että palkkatuen ehdot ovat kohtuullisen tiukat. Riskinä ovat markkinahäiriöt epäterveen kilpailutilanteen kautta ja väärinkäytösten lisääntyminen. Vaikka riskejä ei millään määräyksillä saada täysin poistettua, ovat ne lakiesityksen perusteella asianmukaisen tiukat ja toimivat.

Palkkatukeen oikeutettujen osalta on eräitä lievennyksiä, kun työtön henkilö on täyttänyt 60 vuotta ja ollut vähintään vuoden työttömänä. Tällöin henkilö on oikeutettu pidempään palkkatukeen. Olisi perusteltua laskea tätä ikärajaa usealla vuodella. Kansainvälisissä vertailuissa käy ilmi, että Suomessa työllisyysasteet ovat muihin pohjoismaihin verrattuna alhaiset ikääntyneemmissä ikäryhmissä. Pidemmän palkkatuen ehtona oleva 60 vuoden alaikäraja oli syytä laskea aluksi 58 vuoteen. Tämä tukisi myös yleistä yhteiskuntapoliittista tavoitetta työurien pidentämisestä.

Tulisi myös vakavasti harkita työttömyysturvalla tapahtuvan omaehtoisen opiskelun laajentamista siten, että järjestelmään liittyviä ehtoja olennaisesti karsittaisiin. Tämän ei saa syrjäyttää työn vastaanottamisen velvollisuutta. Työvoimahallinnon resurssien kaventuessa on perusteltua pohtia kaikkien toimenpiteiden tarpeellisuutta. Keskeistä olisi pyrkiä määrärahalisäyksin tarjoamaan kansalaisille enemmän ja laadukkaampia työvoimahallinnon palveluja lisäämällä työvoimahallinnon resursseja.

Toinen mahdollisuus on purkaa hallinnollista työtaakkaa, joka kuormittaa viranomaisia. Omaehtoisen opiskelun ehtojen tarkastelu ja valvonnan purkamisen oli keino, jonka avulla olemassa olevia resursseja voitaisiin suunnata työvoimapalvelujen kannalta tehokkaampiin kohteisiin.

Lakiesityksessä esitetään, että omaehtoisesta koulutuksesta poistetaan kulukorvaus. Tämä muutos on omiaan perustelemaan koulutuksen ehtojen olennaista lieventämistä. Samassa yhteydessä esitetään kulukorvausta maksettavaksi isolle osalle nuoria, jotka ovat toimenpiteiden piirissä. Tämä muutosesitys on mitä suurimmassa määrin kannatettava.

YTY/Ralf Sund/lk

19.8.2016

3(3)

Työnäytteen mahdollisuus liitetään esityksessä työkokeiluun enintään kuukauden mittaisena. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että säädöksiä muutettaessa todettaisiin, että työnäyte sisältyy koeaikaan.

Esityskokonaisuus pitää sisällään ison joukon merkitykseltään vähäisiä muutoksia. Niihin ei STTK:lla ole huomautettavaa.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Antti Palola
puheenjohtaja

Jukka Ihanus
johtaja

Lisätietoja: pääekonomisti Ralf Sund, ralf.sund@sttk.fi, p. 050 563 4841